

Dr. Babiczky Béla orvos, költő

Bevezetőként álljon itt egy gyermekkori kép a későbbi orvos - költőről, Babiczky Béláról. Ez a fénykép jól kifejezi nehéz, de szép, értékes életét. A „fegyver” – két világháborút kellett átélnie; s a könyv – tanult, sokat olvasott, és írt prózai műveket, verseket, újságcikkeket, mindenfélét.

Élete

1897. augusztus 25-én született Szegeden. Meghalt 1969. február 16-án Esztergomban. Apja Babiczky Béla posta és távírda vonalfelügyelő. Anyja Pomlényi Anna. Szülei elváltak, apja és mostohaanyja nevelték.

Elemi iskolába Szeged – Alsóvároson járt, majd a szegedi Piarista Gimnáziumban tanult. Negyedik gimnazista volt, amikor egyik házi dolgozatát tanára Révész László, a dolgozat kiválósága miatt plagizálásnak vélte.

Később Babiczky Béla erre így emlékezik: „Révész tanár úr egy óriási kérdőjelet rajzolt a dolgozat alá, mert nemhogy én nem írhattam azokat a sorokat, de aki írta is, az sem az utolsók közül való.” Ez volt Babiczky Béla első írói sikere.

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI NAPILAP

MÓRA FERENC

Kiadótatájdónus
ENGEL LAJOS
NYOMDA- ÉS LAPVÉLLÁLO

Szegedi Városi Könyvtár
 DUGONICS-TÉR 12. 6600 SZEGED

702.576
24

Vissza a műhelyekbe!

Desprezati a numărătoarelor.

Bismarck, nem látni, ami van, de ostobaság leane
 töltöt látni; mint ami van. A vulkán, telejez nemcsak
 füstölve nem szabad, de a széklet vizeztanára is
 maglani, az apátia ajukában keze mi sem. Nem
 tartoz semmi, ami az ország szempontjait, hely-
 rehozhatatlan volna s ma már, az első napot már
 gének elszakítva, biztos, hogy egyfelől a helyzetet fel-
 ismert jóvánság, másfelől az országot megalázó
 hatalomszög minden erapszóma átjár vész. Az első
 mi történt, a sorunkat érintő hatalmak, mind-
 zikben a polgárnak a maga érdekeit is a rend vá-
 delmére kea támogatva egyetlen fejezetekbe a nyit-
 talommal. Az aca fűzdelése van ma, mint ennek
 a váromnak is, az befűzde orszog; a ki nem volt, de orszon-
 tot foggal nemodja; a ki feladat keres és igazságot a-
 kor tené, magga haragja terét látva a váromnak ha-
 majával. Mindezek eljön az ideje: ma csak a kötelez-
 maglani, pontosan megjelölve ideje van.
 Ezt a jövelmes habosít a, ne bontod a magat je-
 gőket nyitok meg; a gővel vet a, magyar, ne bontod or-
 magadot; jövelével kell megteremnie, a mi árva je-
 junkat a világon senki sem ároeti, méltán csak ellon-
 ségnek vannak, nyitva és álarosok, — jaj ne-
 tünk, ha magunk daraboljuk fel magunkat
 székletet fenitőkre!

Juulipäev, jünnis 27. A munkatööst
rõõgibuld ut loostik vi, mehed clejia a
munkasag hies röödumist vool; meht
in lühke:

[illegible][illegible]

Ezután átiratkozott a szegedi Katolikus Tanítóképzőbe és ott tanítói és kántori oklevelet szerzett. Az első világháború kitörése után, érettségi előtt 1915 tavaszán önként jelentkezett katonának, és végigjárta az olasz és az orosz frontokat. Sebesülést is szenvedett.

1918 júniusában Selmecebányán hadi érettségit tett. A háború után Debrecenben telepedett le, és megnősült. Felesége Kormos Irma Mária. 1919-ben fiuk született: Béla (1919-2004)

Debrecenben hírlapíróként kezdett dolgozni. 1919-ben beiratkozott a budapesti orvosegyetemre, ahol 1921-ig tanult, majd 1921-től Debrecenben folytatta orvosegyetemi tanulmányait. Diplomáját 1925. május 30-án kapta meg. Tanulmányai közben az orvosi kar dékáni hivatalában fogalmazóként is dolgozott, a Felső Kereskedelmiben egészségtant tanított, sőt két félév jogot is hallgatott. 1921-1925 között Babiczky Béla orvostanhallgató

közismert személy volt Debrecenben az újságok, a színház és a sport (labdarúgás a DEAC-ban) világában.

(a középcsatár)

Első orvosi állását a Dunakanyarban kapta, Dunabogdány és Kisoroszi községek orvosa lett, Debrecenben ugyanis nem volt üres orvosi állás. 1952-ig itt működött. Debrecen fájó szívvel hagyta el. Elképzelt új életét versbe foglalva.

Az én új életem

Egy kis falu lesz a világom

Valahol a hegyek mélyén

Hol majd ölébe vesz az álom,

S elringat az életem éjjén.

Ott vár az új életem,
Hová kivet a pénztelenség.
Kék hegyek lesznek körülötte
És a sötét reménytelenség.

Művészet lesz majd benne élni
Lelkemben a csodás nagy élet
Zengő folyóját kis patakkal,
S pipás füst-csönddel elcserélni.

majd átjön a jegyző úr este,
S áthozza nagy pohos hasát
Főtisztelendő öszentsége,
S tárgyalni kezdik a hazát.

Én majd, ülök a karosszékekben,
S míg untat az ősbutaság,
Veszek Neked Párisban Édes
Arany cipőt, selyem ruhát.

1925

A második világháború idején Dr. Babiczky Bélát többször is behívták tartalékos katonai helyőrségi kórházba, sőt frontkórházi szolgálatra.

(a katonaorvos)

Orosz fogságból való hazatérése után folytatta orvosi munkáját Dunabogdányban.

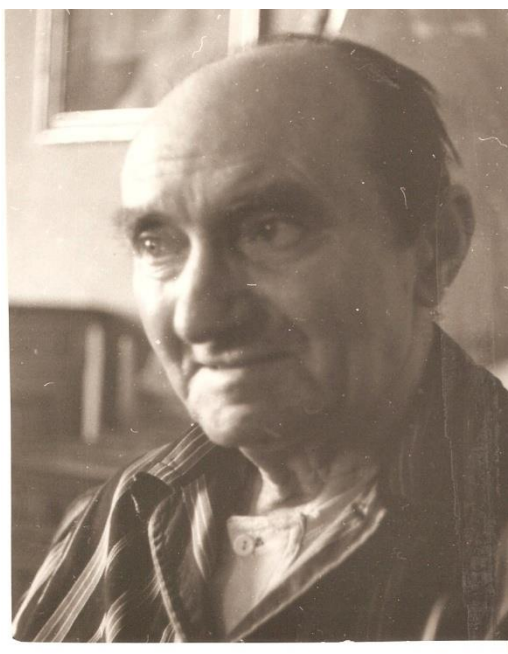

(a második feleséggel)

Feleségétől elvált, újra nősült. Gyermekük: Veronika (1944-), György (1945-2003). Az 1950-es években állásából menesztették igaztalan feljelentés alapján. Hamarosan Esztergomban kapott állást, s nyugdíjba vonulásáig itt dolgozott először körzeti orvosként, majd, mint az SZTK ellenőrző főorvos.

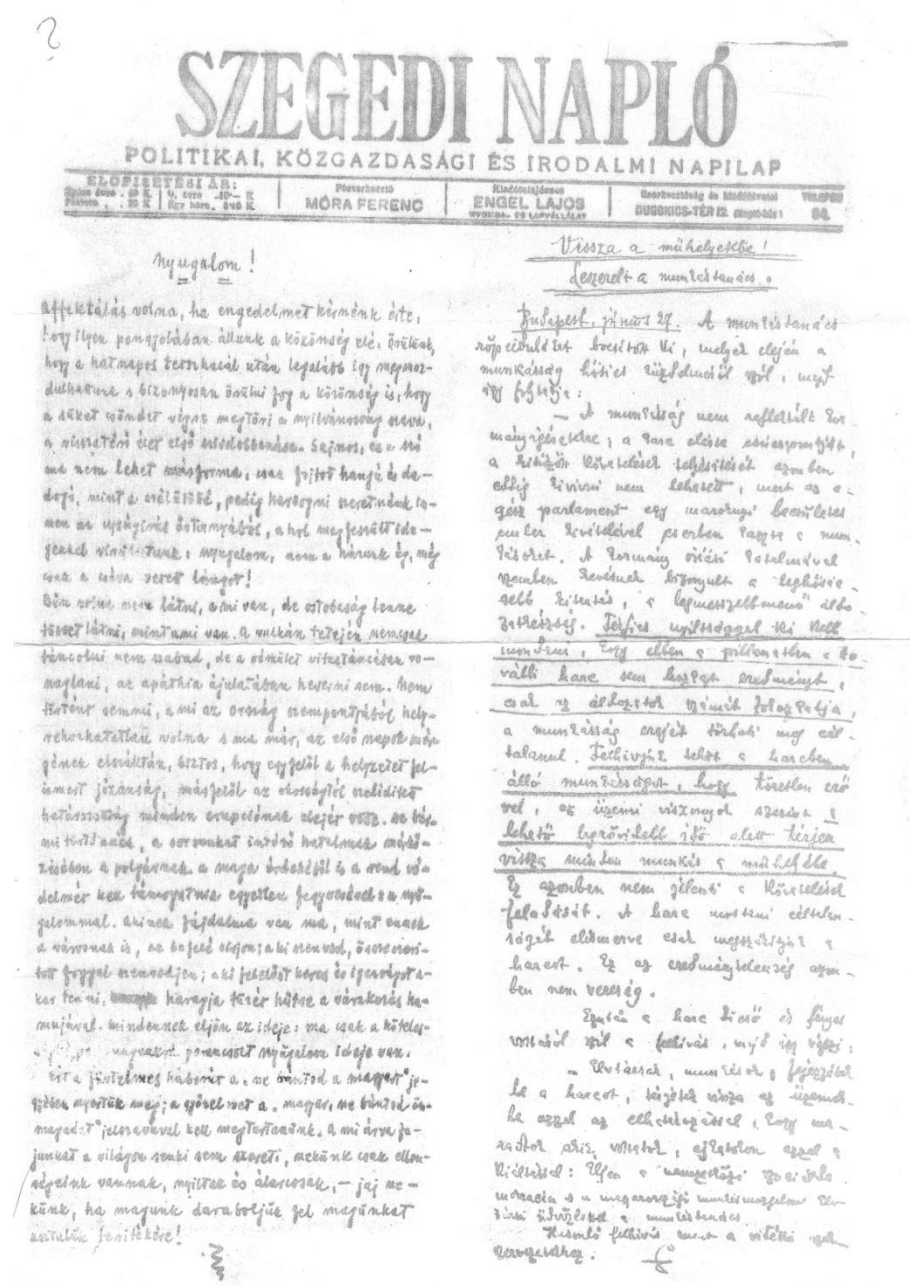
1967-ben agyvérzést kapott, a jobb oldala megbénult, de értelme ragyogó maradt.

Megtanult bal kézzel írni, s verseit másolgatta, 1969. február 16-án bekövetkezett haláláig.

Írói munkássága

Az említett első sikernél korábbi is van. Babiczky Béla maga ír erről 10 éves korának egyik iskolai tényére emlékezvén: „Sikkasztást és okmányhamisítást követnék el, ha itt ki nem jelenteném, hogy már az első órán megkezdtem irodalmi működésemet. Lemásoltam A farkas és a róka című elbeszélést teljesen hiba nélkül.” Egy hagyatékából előkerült kézírásos feljegyzés szerint először nyomtatásban a Szegedi Naplóban jelent meg egy verse.

A háború idején öt versét a Kalocsai Néplap (1916-1917) közölte. Debrecenben először névalírás nélkül írt tudósítást a katonaságonban 1918 szilveszterén tartott kabaréről a Független Újság és a Hírlap c. lapokban. (1919.jan.10) Kapcsolatba került a háborúból hazatért irodalmi érdeklődésű fiatal értelmiségiekkel, tanárokkal. orvostanhallgatóként munkatársa, majd szerkesztője lett a hetenként megjelenő Villám című debreceni élclapnak. Írásai ebben jórészt név nélkül vagy „Névtelen ember” álnéven, és névbetűiből alkotott rövidítésekkel, pl.: b.b, B...y, - y, bb.b., stb. szignálva jelentek meg. Ezek humoros prózák vagy könnyed versikék voltak.

VIII. évfolyam 1922. 7. szám. Február 12.

ELŐFIZETÉSI ÁR:	Egyes szám ára:	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Egyes évre 180 korona.	4 korona.	ARANY JÁNOS-UTCA 48.
Fél évre 80 korona.		Hirdetéseket jutányosan vesz fel a kiadóhivatal
Negyed évre 40 korona.		

Levél gyűjt . . .

Kaptam a főpostán
Három levelet,
Egyikbe a babám
Azt írja szeret.

Másikba azt írja:
Ússe mög a kő!
Akad még én neköm
Igaz szerető.

Harmadikba írja:
Ó gyilkos löszök,
Harmincöt pengőjér,
Zsirszódát vészök.

Engöm nem kuniroz
Akárm t beszél...
Nem hal az meg értem
— Inkább értem él.

Nem mögyök el Hozzá,
M n csak azért se!
Hogyha jó kedvemben löszök,
Magamtul ugyis elmögyök!

Kaptam a főpostán
Három levelet...
Azt írja a rózsám egybe
Hogyhát marólt ot vött be.

Másikba hogy; Édös, Drága!
Bent vagyok az ispotályba.
Szeretöm a hideg vaságy,
— Nemsokára az is elhagy.

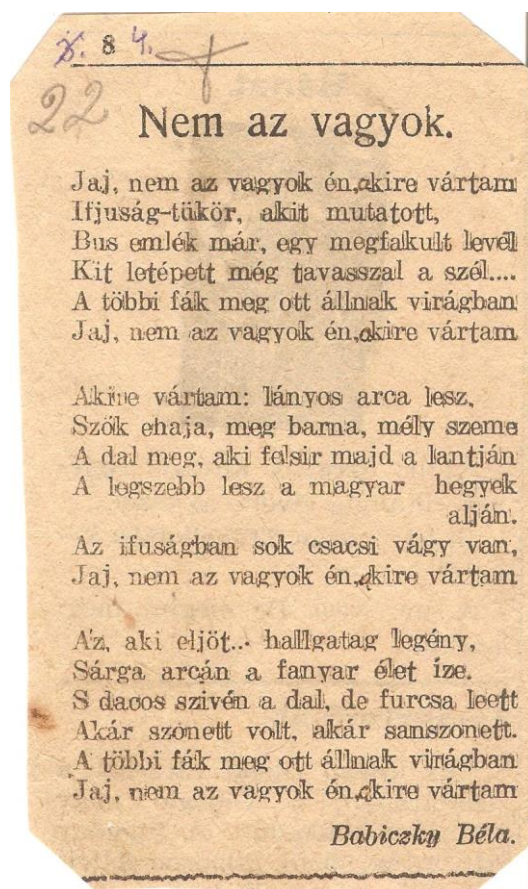
A harmadik, huj, de cifra,
Azt írja a harmadikba:
Fene a rongyos zsidójt,
Minek árul, gyöngye szódát!?

Kdszolódik a vaságybul,
Kigyűvők az ispotálybul...
Gyere el a kapujába!
Möglásd, nem gyűssz el híjába.

— Elmegyek elejbe,
Mögsimogatom...
Ha mögunom, még egy ször
— Megest alhagyom!

BABICZKY BÉLA.

Ugyanitt neve aláírásával költői igénnyel írt verse is megjelentek. (1921-1922) Nyár-Asszonyom, Vén cimborám, Preludium, Nem az vagyok

A Mátyás diák című élclapban is szerepeltek humoros írásai „Névtelen ember” aláírással 1922-ben. 1923 – ban az ÁBÉCE valamint a Színház és Mozi című lapban is jelennek meg írásai. Faragó József Babiczky Béla költő és kritikus társa és barátja így ír költészetéről (később az MTA tudományos kutatója), Babiczky Béláról és más rejtélyekről című írásában 1921-ben: „, Babiczky verseinek száma légió, s csaknem mindegyikből kicsendülnek egy sokat szenvedett fiatal lélek panaszai. Legtöbbször Heine-re gondolok, ha verseit olvasgatom, anélkül, hogy Heinét utánozná. Néha Maeterlich – szerű vízió tűnik a szemem elé, anélkül, hogy Maeterlich azt a távlatot meglátta volna. Van úgy úgy, hogy Paul Verlaine komor színeit látom, Verlaine pesszimizmusa nélkül. Juhász Gyula mindenről lemondó vergődése is eszembe jut egy-egy vers hatása alatt, de tudatos valótlanságot állítanak, ha kapcsolatot keresnek a kettő között. Általában Babiczky Béla skálája rendkívül gazdag. Megvan benne úgyszólván minden árnyalat a fehértől a feketéig, a halványzöldtől az ultravioláig. Egyetlen művész azonban mégis hiányzik nála. Ady kérlelhetetlen gögjét, és szilaj haragját egyetlen versében sem tudom fölfödözni.” Pedig Ady volt Babiczky kedvenc költője, akiért ő is, mint sokan mások, rajongott. Rengeteg versét tudta fejből. „Külön kell megemlékezmem Mese című költeményéről, amelyben meglepően újszerű húrokat penget. Ebben a versben talált rá arra az útra, amelyen még senki sem haladt őelőtte. Olyan ez a vers, mint Hófehérke lehetett a vadon közepén valamikor. Mint egy kartonruhás, mosolygó bakfis, aki nem tud semmit a saját szépségéről.”

Mese...

Halott lányok a falevelek ősszel.

A virágok meg hervadt szeretők.

Járj köztük halkan, s meg ne érintsd őket!

Kedvesek ők az Isten előtt.

Meséld nekik a szép tündér időket

Szőke hajaknak illatát meséld...

Tavaszi fuvalmát, nyár forró tüzét

És egy lovagot, aki egyszer élt.

Hol volt, hol nem volt, egyszer hajdanán.

Selyem fodrok lebegtek a Dunán.

Arany hajókon indult el az élet.

Arany hajókon, s mégis semmivé lett.

A debreceni fiatal költők Gulyás Pál és Juhász Géza fiatal tanárok körül az Ady-asztaltársaságban gyűltek össze. (Tagjai voltak még: Babiczky Béla, a Benyovszky testvérek: Pál és László, Boda Ferenc, Király Tibor, Marschalkó Lajos és Harsányi László) Itt olvasták fel egymásnak írásaikat, és neves írókat is meghívtak előadás tartására. Ady Lajos (Ady Endre öccse) debreceni tankerületi főigazgató, aki gyakran felkereste az Ady-asztaltársaságot, Ady Endréről írt cikkében (Tiszántúli Hírlap, 1923.jan.30.) külön is megemlíti Babiczky Béla verseit.

1923-ban Babiczky Béla „pályanyertes debreceni poéta” lett írja róla a Tiszántúli Hírlap. (1923 márc.21) 1924-ben a Kaszinó Kazinczy pályázatának is egyik nyertese Harsányi László mellett.

(a fiatal költő)

...tárgyak, már kiszervezték.

A Kaszinó Kazinczy-pályázatának nyertesei

(A Hajdúföld tudósítójától.) A debreceni Kaszinó Kazinczy-pályázatára ebben az esztendőben két százezer koronás díj volt kitűzve. A pályázat tárgya egy-egy szabadtárgyú költemény volt.

A pályázatra körülbelül ötvenöt verset küldtek be. A bíráló-bizottság, melynek tagjai dr. Mitrovics Gyula, dr. Bessenyei Lajos és dr. Zivuska Andor voltak, a napokban döntött a pályázat sorsa felett.

Eszerint az egyik százezer koronás díjat Babitzky Béla szigorlóorvos nyerte el „Hol vagy aranyszerelem” és „Halvány az arcod” című költeményeivel, míg a másik díjat Harsányi László orvostanhallgató kapta meg „Haldimatom az élet” című költeményével.

A

Hol vagy arany szerelem?

(A debreceni Uri Kaszinó pályázatán 100 ezer K pályadíjat nyert.)

Suttogtak a kertben az orgonabokrok,
Csillagok égtek a kék-selyem égen —
Kibontva arany hajukat, hogy usszon utánuk
Az ég csodakék sugaru üvegében.

Aranyködök szálltak a szívemen át,
Ezüst fuvolák dala zengte:
Nézd csillog a csillag: A hold halovány.
... akkor elem jött a szőkehajú csodalány.
Mélyen aludt a világ
És itta piros ^{csók}boromat pici szája,
Mint záporosót a virág.

Repültek a percek. A szárnyuk arany volt,
Szívünkől az égre hajolt fel a vágy —
S míg álmodozott illatozóan a sárga barackfa
— Pirult is a csillagon álló kis angyalok arca.

Ólomködök usznak a szívemen át.
Éjfél fele jár az idő ...
Kérdem a száraz avart:
Hol vagy arany szerelem?
Hajlongnak a szélben a lombtalan ágak,
Csillag arany tüze hull,
De már a virággal a hallgatag éjben
Halkulnak a vágyak is hangtalanul.
Ezüst fuvolák dala sir keserűn,
Gyászruha omlík a bomladozó fellegeken.
Éjfél jele jár az idő ...
Kérdem a száraz avart:
Hol vagy arany szerelem?

Babiczky Béla.

Uj élet.

Irta: Lőrinczy Vilma.

Az alvó élet újra ébredt... Zizegő
szellő, tangállyal enyhén nyitózó

szellő s a távoból ezer meg ezer
színes hang morajlása zugott.
lata, az életre kelt hogárcák, méhek
zsongása, az ezer meg ezer föltá-
madt hang morajlása, az élénk szí-
nek fény mind elkérült a jó em-

Halvány az arcom.

Hód ül a ~~szép szemedre~~ ^{szép szemedre} larsan –
Halvány az arcom. Édesem.
Ne síj! Ne vess! Lásd én se sírok
Korogni kell az életen!

Te is szegény vagy. Én is, én is.
És fut az élet. Fut a nyár.
De majd sárfehérket építünk,
Akár a boldog fecsképár.

A ködben ezer öröm alszik,
Jer Édes! Költöyessük őket!
Hát ha – aki ma még csak álom
Hoz szebb világot, új időket.

Ezer csodat dobál az ég ránk
Jer Édes! Lépünk rá a hóra!...
Most lásd az Ó sötét szeméről
Mesél a csendes éji óra.

A verseket a Tiszántúli Hírlap és a Hajdúföld közölte. (1924. ápr. 20) 1923-ban jelent meg Debrecenben egy az Ady-asztaltársaság által kiadott antológia „Viharban” címmel. Hét debreceni költő válogatott verseit gyűjtötte össze. Ebben Babiczky Béla 18 verse szerepelt. Az 1923-1925 közötti időben az Élet című folyóirat négy versét közölte. (A fekete madár – verses jelenet; Legyen csend, Hol vagy arany szerelem? Alkonyi szimfónia) 1924-1926 között a Tiszántúli Hírlap sorozatban közölte verseit, s a Debrecen című lapban is megjelent két verse. (Hit 1924, Nirvana 1925) A Herczeg Ferenc szerkesztette Új Idők 1925-1926 között két versét jelentette meg: A művész sorsa felhő és A szív.

1925 Október hó:

A művész sorsa - felhő.

Ó édes, én gyökörtá nésem
A felhők arcát ablakomból.
Érzésimű fatyol van rajtuk.
És lelkük is van: hangulatlól.

Nagy, szomorú szeműkben néha
Könnyesepp ragyog;
Bús, köbor, közelebb lelkük ök,
Mint én vagyok.

Szivünket már formára bontja
Könnyű szellő.

Ígyekor arra gondolok:
A művész sorsa - felhő.

Únt játékok ékezzek újra
Élkekdeni,
Formáim művész-gondolatla,
És elefoni.

Elindulni a semmiből,

A semmibe.

Közben esedékeket szőni a
Föld mélyibe.

Utunk álom, művészet, fennség.

Magas, hideg.

De visszatér utja lenni a földön

Nincs senkinek.

Lenni lüsd, a durva föld felcsúszva
Könnyűinket, a sárban is álmot,
És megformálva könnyeinkből
A szép, szelíd világot.

"Új Idők" Papst.
1925.

A SZIV.

A tengeren halk őszi éjben
egy busz hajó beleyeng.
Tépett zászlói selymén, siró
Sötét bánat borong.

Velamiker vidám hajó volt
Delelve indult utnak.
Istenem! A fehér vitorlák,
Hogy megfakulnak.

Fellettünk kacagott az égbolt
Ragyogtak a vig sugarak,
S kísérték kis sirály-asílo,
Hajónast a kék ég alatt.

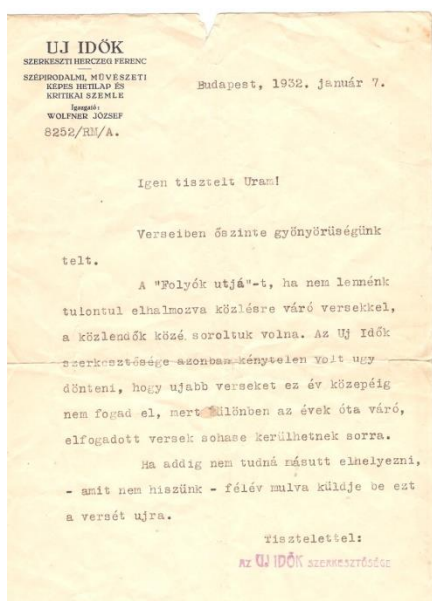
A tenger is ezer színt játszott
Sok habfodor virággal.
vig céltalan, delelve így
futott a Sziv a Vágygal.

... Aztán, vihar jött vak, sötét
Fekete, mint az Élet.
Kég volt! Igaz se volt talán hogy
-- meghaltam volna Érted.

1927.

Babiczky Béla.

Később is küldött be verseket az Új Idők szerkesztőségébe, bár dicséretet kapott, de több versét nem közölték. Íme egy visszautasító levél 1932-ből.

Folyók útja.

Patak, ha vígán futsz a kék hegyek
virága közt a fényvilágban,
sok csalfaság van ám, a sok turgóban,
ő ne tiess a völggy felé,
hol a folyók ragyognak,
mert a folyók iszonyú,
nagy vashajók roboznak.

Maradj soká az őslakó hegyek közt,
menyeri virág van köztük;
Sárga, kék.
Mennyi boldog cönd, kedves egyszerűség.
A völggy zápos, sekélyes széles. Pusztai
Éstündöklő városok vannak, ráhaszudva

Mint most te, egykor én is így futottam,
Ily boldogom,
Az ifjúságot gyorsan elcsévéltem,
S Azóta minden i oda van.
Azóta egy szennyes vízű
~~Vágy-mély~~
~~Mély~~ nagy folyóban élek,
S oly Azóta miig odéig eljártam.

A mi szenny volt a boudé nagyvilágban
Arcunkba szőtték sávr, sárga parók
~~Arcunkba szőtték sávr, sárga parók~~
Nagy vashajókkal kellek vívni harcot,
S a partokon bizony nincs már virág
Utam már nem szabad.
Szabályos nagy rakparók közt,
Rovom az útamat,
S a tenger — egyre messzebb.

1927-ben az Egyetem című lap jelentette meg két versét. Ezek közül az egyik a Karácsonyék a másik a Ki ringat el.

Karácsony.

A csillagok álma de szép oda fűnt,
A föld ma az égre csüst havat önt.
És zivembe kacsap be a csókpuska hó,
Csengő kacajával a láncot edo,
Vig teli virág az öröm meg az élet,
— Távoli haza zivemen,
Mert jaj, az anyém csak a bánatos évek,
A fűs öröm vig zava rég idegen.

És ma mégis a zivemen átsuhanó
Édes muzsikák zava cseng a havon,
És egy percre az édes, a régi öröm
Vig fénye, derült zava zeng szabadon.

És öröm álma, virága karácsony,
Hát szűrt a fel Anyém a világot a fánom!
És egy percre kötőd be a zivem a láncsal,
Mit hó kezé zött arany puskesággal,
És míg az öröm muzikál a havon
Csengők pityeregnek, é csilingel a zén!
Tániton örülni, simogató
Áldott kezé, édes anyém.

Csill, csill csacsi ziv,
Ház seki se hív!
Már régen a bus temetőben anyém
És halk éjeken át
A lánc aranyás a zivemre
Hókeae most zövi tén.

Mi ringat el?

He is virág hervadni hajlik,
fűs színeit vesztve egy napon,
dögg szellők ringatják halálba
A legutolsó alkonyaton.

He is felhő nehe az égnek,
Leeszi a fűtől patáknak.
- O, de is felhő újra feloszlik,
Szóghat kecskét is Nap.

De én hova vigyelek nyivem,
szíved, ha hervad, álmaid vesztve,
Mi ringat is halálba téged
Majd az utolsó este?

Dunabogdány 1927 február hó.

Ezután az orvos költő Dunabogdányban csupán az asztalfióknak ír. Bár kísérletet tett kiadásukra 1942-ben a pestvidéki Nyomdánál Vácon. A nyomda válaszevele.

KÉSZÍT:
KÖNYVET
FOLYÓIRATOT
ÚJSÁGOT
ÜZLETI KÖNYVET
PLAKÁTOT
MEGHÍVÓT
STB.
IZLÉSES
KIVITELBEN

Pestvidéki Nyomda Vácon

VÁCI HÍRLAP SZERKESZTŐSÉGE ÉS KIADÓHIVATALA

VÁC, CSÁNYI-ÚT 1

TELEFON:

17

Vác, 1941. január 22.

Nagyságos

Dr. Babiczky Béla körorvos urnak

Dunabogdány

Vitéz Kálóczy Endréné urnő felhívására jelentkezünk, ki tudatta velünk, hogy hajlandó lenne igen tisztelt körorvos ur költeményeit kötet alakban kiadni.

A mű kiállítására szívesen vállalkozunk és az hasonló lenne vitéz Kálóczy Urnő kis könyvéhez. Ivenkint 16 oldal számítva teljes nyomdai könyvkötői kiállításért 60 azaz hatvan pengőt számítunk fel.

Amidőn biztosítsuk, hogy nyomdánk munkája teljes megelégedést fog hozni és kérjük szíveskedjék bennünket szóban, vagy írásban értesíteni a továbbiak részletes megbeszélését

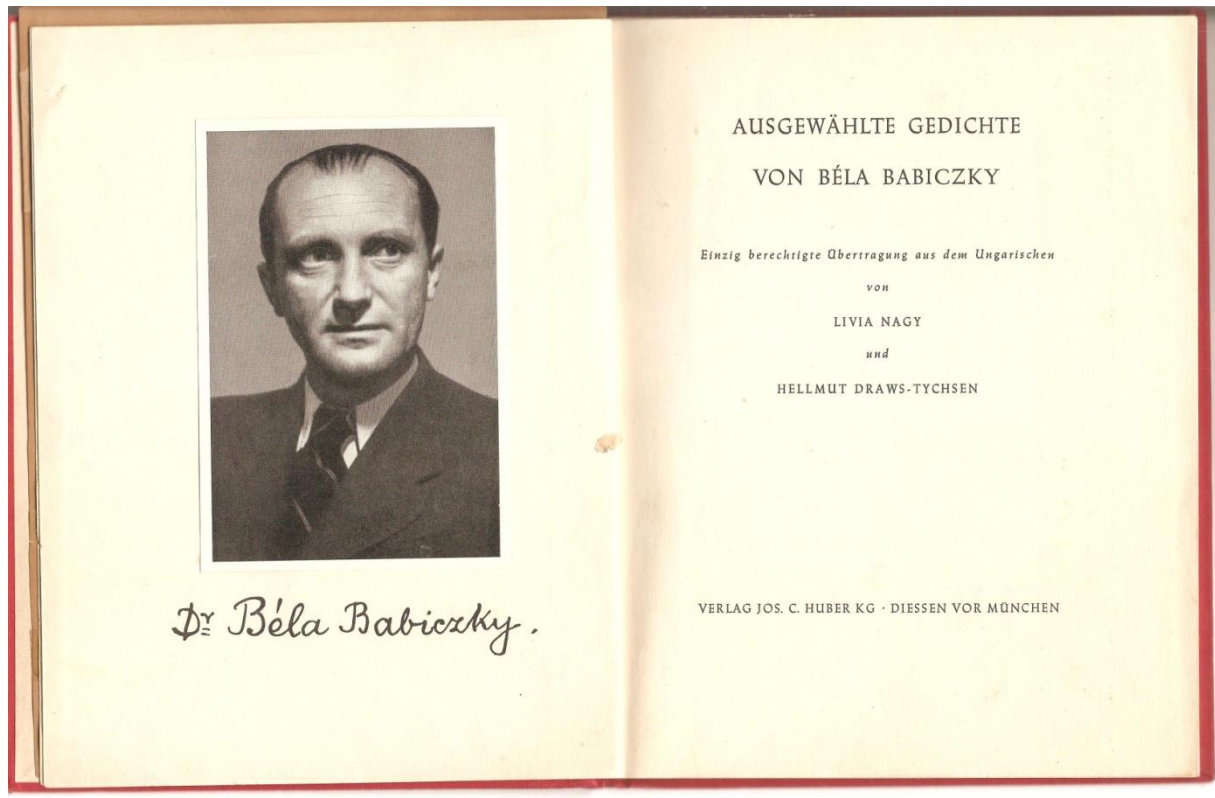
Kiváló tisztelettel

PESTVIDÉKI NYOMDA VÁCON

Dunabogdány

Ebből a tervből nem lett semmi. Nyilván a háború miatt. A háború utáni politikai helyzet sem kedvezett Babiczky Bélának. Magyarországon nem jelent meg több műve. De külföldön igen!

Verseskötet német nyelven

A második világháborút megelőző években egy német néprajzkutató és költő, Hellmut Drans-Tychsen 1938 végén pár hónapot Magyarországon töltött. Több hétig a Dunakanyarban a német és magyar nemzetiségű Dunabogdányban tanulmányozta a lakosság kultúráját. A községben Nagy Dénes tanító családjánál tartózkodott. Itt ismerkedett meg a község orvosával. Megtudta, hogy verseket ír. Nagy Dénes németül kiválóan tudó lányai segítségével kiválogatott egy csokrot németre való fordítás és publikálás céljából. A néprajzkutató és az orvos barátságot kötött, leveleztek egymással. 1940-ben Hellmut Draws- Tychsen közreműködése által közzétették Babiczky Béla Fűzfa-vers alkotását Bécsben. Nyolc évvel később Lahr városka kulturális folyóirata is közölte ezt a verset.

Fűzfa - vers,
= = = = =

Járok a csendes Duna-parton
a kedves régi fák alatt,
bámulom a Kobalt-éget,
melyet bomlott sugarba von
a vágogó tavaszi nap.

Feletem fecskék síklainak
és Bécs felé egy gépmódát,
Istenem, oly zöld a határ,
oly üde, mint a pillanatot,
melyből a szerelem fakad.

Ó és most

~~Síkságon~~ arra gondolok,
milyen furcsa így — egyetül;
Köröttem a csend hegyedül,
nyílik a sárga lilium,
napsugár tükör és fűzom
épp mint az édes kicsi lány,
oly kékeszeme, akár az ég,
napsugár játszik a haján,
s aicán halk vágyak mosolya,
mit rávetít fantáziám.

Pajtás, vén fűzfa hát bizony
így álmodunk mi ~~Ketten~~!

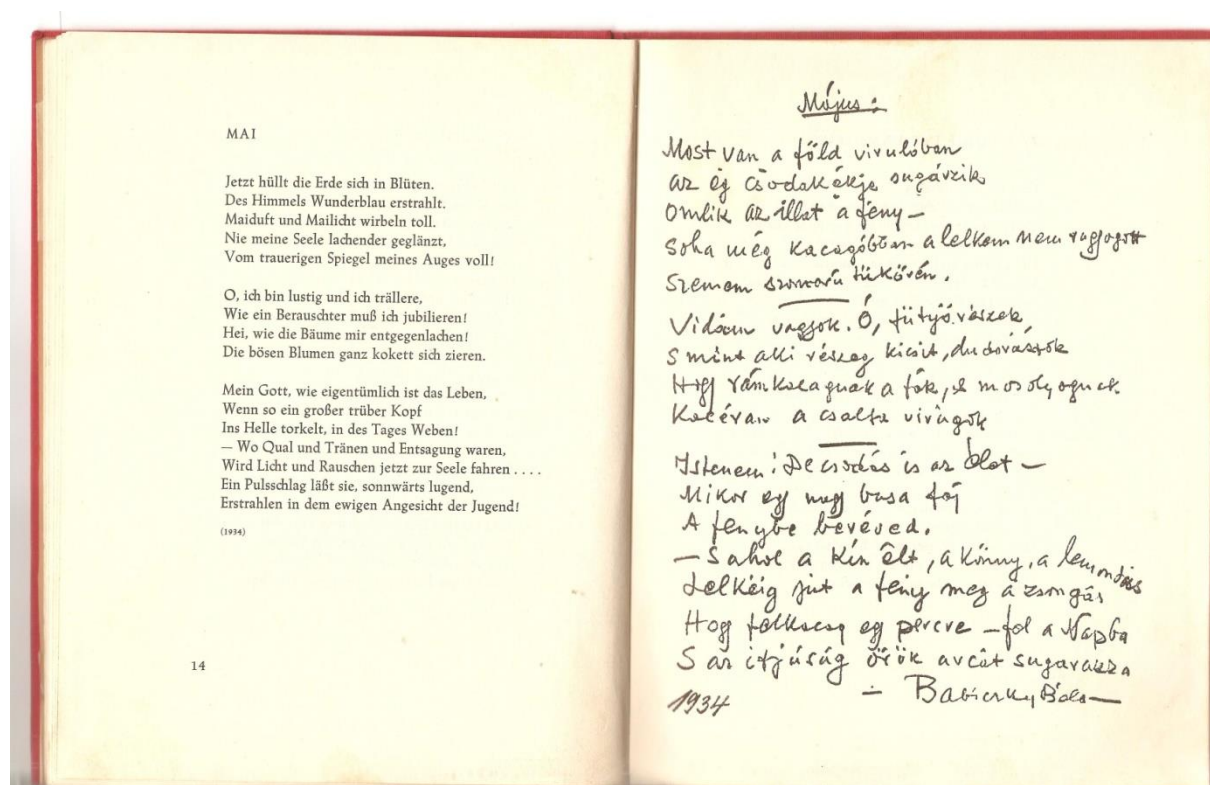
A pillangószerűnyek közül
magam már vég kiestem.

Sűvű kóroca a vén fűz
hullatja egyre jobban,
s már néha forró sűvő is
megáll, kihagy titokban.

Pajtás, vén fűzfa Hát bizony!

Babiczky Béla.

Ezekről akkor Babiczky Bélának nem volt tudomása, barátjával a háború alatt levelezésük megszakadt. Hellmut Drans Tychen a háború után megszerkesztette és megjelentette Babiczky Béla válogatott verseinek kötetét. (Ausgewahlte Gedichte von Béla Babiczky, 1953 július) A tizenkét verset tartalmazó kötet tiszteletpéldánya a kísérő levéllel együtt csak jóval később jutott el a szerzőhöz, mert Babiczky Béla Dunabogdányból elköltözött és az 1956-os forradalom is nehezítette a könyvnek a szerzőhöz való eljutását. A forradalom után ismét kapcsolatot teremtettek és Tyschen levélben azt írta, hogy tervezi verseinek új bővített kétnyelvű kiadását. A kötet 30 verset tartalmazott volna. A baráttól 1958. november 19-én érkezett Svájc-ból az utolsó levél. A néprajzkutató további sorsáról nincs információ Babiczky Béla hagyatékában..

Babiczky Béla prózája

„Prózájából keveset olvastam, de az a kevés is elég, hogy a legnagyobb elismeréssel emlékezzem meg róla. Legnagyobb részük könnyed és szellemes, mint Karinthy krokijai. De mélyenjárók és gondolkodásra késztetők is akadnak köztük. Wilde Oszkára és Tormay Cecilre gondoltam olvasásuk után.” (Faragó József) Prózai írásai is először a Villámban jelentek meg. Ezek között a Névtelen Ember levelei a Névtelen Asszonyhoz. Az egyikben így ír. (részlet)

2. Névtelen asszony

┌ Nagyságos asszonyom!

Nem érdekelheti ugyan, de mégis megmondom őszintén. Egy cséze kávét szoktam reggelizni. Minden nap pontosan 9 órákor. (Kivételes eset, ha tízkor keltek.) A reggelim, hát megkétszerezem egyszerre, de reggeli után a napokat szoktam olvasgatni.

A múlt vasárnap a maga vrse: a „Tüskés Böske Nótája“ volt a demó.

Édes, kedves, tisztá, meg művészi vers igaz-érig. A sorok csak úgy ropognak egymás után. A rimok egyből-egyig annyisan tiszták. És az egész vers hangulata: Egy kar-óruháas bakfis énekkel kedvesen... és a legfontosabb, hogy mit se tud a maga szépségéről.

Egy-egy anekdotáihi hibát csaknem minden versében találtunk eddig, de a „Tüskés Böske“-t meg-bocátjuk, hogy sok-sok versét — benevölában ina.

Vallja be őszintén, hogy a „Tüskés Böske Nótája“ gála-ruhában készült!

Most, amikor a „Névtelen ember“ meghal, mint a „Névtelen asszony“ szerelme: levelezője, csak az az egy kíváncsiságom volna: Irna még sok-sok ilyen gála verset, mint amilyen ez volt.

Ha ez az egy ilyen művész-tisztán kicsendült, akár ott abban a „garderob“-ban száz ilyen is. Ne legyen lusta megkeresni őket!

┌ Most, amikor a „Névtelen ember“ meghal, mint a „Névtelen asszony“ szerelme: levelezője..... engedie még azt elmondaniom, hogy engem a „Névtelen asszony“, mint asszony, sohasem érdekelt. ~~És az asszony~~ ~~finaszám van (3 éves).~~ ~~st. 3. ind.~~

Mindegyre a „Névtelen asszony“ művészete érdekelt. Szerettem volna, ha néhány versemmel egy kis színt, az az hangulatot vihettem volna. (A debreceni utca és a debreceni út — olyan szín-
telen!) Inspirálmá alkartam...

Az utolsó a Mese a Névtelene Emberről. Ebben a szerző magáról ír, mintha meghalt volna, s Barátja írta róla a Névtelen Asszonynak.

Mese a Névtelen emberről.

Nagyságos asszonyom!

Ma bontottuk fel a „Névtelen ember” végrendeletét:

— Testemet hagyom a fekete földnek, lelkemet a fehér asszonynak, akinek a nevét nem tudom. — Irja szegény, szegény barátom.

Beszélgessünk egy kicsikét... Róla, asszonyom!

Halovány estéken, mikor a Hold mosolyogva aludt a csipkefüggönyös, csupa-felhő ágyon, de sokszor beszélgetett Magáról.

— Nem szeret, — mondotta nagyon halkán. Nem szeret! Mert még soha se nézett bele a lekembe. Mert nem láttak még soha engem.

Se ő, se más.

Hallod, hogy sírnak most a fák a Simonyi-uton? Óh, most ő róla álmodnak a halott levelek.

Meséljek-e még asszonyom!... Az íróasztalomon ott van néhány törött virág. Egy vers, egy hangulat... Róla, a hófehér asszonnyal, akinek a nevét nem tudom. Rád bízom ezeket, kedves barátom.

Azt üzenem neki a „Névtelen asszonynak”: Köszönöm, amit küldött... a selyemsuhogású bánatot.

Óh, meséljek-e még asszonyom?!

Mondd meg Neki: Bocsássa meg a kicsit csacsí betűket, melyeket az én haldokló levelem-

ANTALÉY JÓZSEF
könyv, mű, zenemű-
és papírkészítő
Szent Anna- és
Varga-utca sark.
Legjobb bevétel
forrás! Menjünk oda!

ben csak tán azért írtam, hogy fátyolba takarjam a szerelmet.

Mondd meg Neki: Hogy az asszony... Igenis, hozzátartozik a leveleihez, mint ahogy a rózsalevelek hozzátartoznak — a rózsafához.

Mondd meg Neki: Hogy érte élttem. Hogy elfáradt szívem érte vert... Hogy egy halk meg bánatos estén őrája vártam. — Mondd meg Neki: Aki azért volt szép meg kedves, mert engem érdekelt... érte égnek most a sápadt, sárga gyertyák... de... érdemes volt meghalni érte.

Óh, meséljek-e még, asszonyom!?

Viaszgyertyák közt aludt szegény. S azt üzeni: Köszönöm, a mit küldtél... a selyemsuhogású bánatot.

Ezeket írom most, kissé szomorúan, mielőtt a reám bízott... néhány törött virágot, hódolat-tal eljuttatnám önhöz, asszonyom!

—Y.

Hej szeretnék ...

(H. Henrikhez.)

Hej szeretnék csendes alkony lenni,
Téged minden este átölelni.

Ott borulni le a kis szobádnál,
Ott maradni hosszú éjszakán át.

S vinném a biborban uszó felhőt,
Vele a szerelmes esti szellőt.
Mi ringatná a hamvas arcod,
Mi csókra ingerelné ajkad.

Vinném szunnyadó erdő illatát,
Vén bölcsék halkán suttogó szavát,
Vinném a csillagfényes éjszakát,
A hodnak halvány, éztsugarát.

Vinném egy régi mese oszlányát,
Csapongó képzelet színes áriát.
Mik édes álmokba aludtának
S majd ringatnának száz piheszár-
nyak.

Szőke Olga.

Tüskés Böske nótája.

(„Megesküdtem, hogy kerülöm a házatok táját” dallamára.)

Megesküdtem, hogy kerülöm
Pallag pusztá táját.

Pallag pusztát nélkülöm is
Elég lányok járiák.

Piros rózsát se viselek

A kebelém felett.

Ne tudják meg, hogy engem a

Legszébb gazdász szeret.

Kimegyek a Nagyerdőre,

Mikor nincs ott senki.

A Nagyerdőn szabad nekem

Véle beszélgetni.

Felöltözöm egy délután

Ünnepő ruhába.

Kimegyek a Nagyerdőre,

Várok egy gazdászra.

Mit bánom, ha felettem az

Egész világ nevet.

Boldog vagyok, mert engem a

Legszébb gazdász szeret.

A Nagyerdőn ezer-számra

Vadvirágok nyílnak.

Turbékoló gerle-pánok

Csókolózni hívnak.

Legszébb gazdász segít nekem

Szedni vadvirágot.

Gerle-módra kacagjuk ki

Az egész világot.

„Névtelen asszony”.

Magyarazat.

Nácika: Tátiléba, mi az a kleptománia?

Tátilka: Kleptománia az a betegség, amely nem kerül semmibe, de amelynek segítségével szereznél lehet valamit.

Reklapok tisztítását,
vasalását és javítását
elvégezzük. — Használhatok
kellőket és újakat
készítünk. —
Beliczay
kalapok, 21. sz. u. 38.
a főpostán mellett.

Babiczy Béla másik levelezése az újság hasábjain Faragó Józseffel szintén figyelemre méltó. Ezek a levelek humorosak, szatirikusak és reagálnak a politikai, gazdasági, kulturális élet minden visszasságára, de főleg a debreceni térségre, de az egész világra is kitekintve. Egy példa: Faragó József úrnak a Chicagói Hírlap szerkesztőjének.

Faragó József úrnak a „Chicagói Hírlap“ szerkesztőjének.

Chicagó.

Kedves barátom!
Még rtől engem, hogy Debrecenről írnak neked néhány sort! Neked, aki ott Chicagóban annyi jót hallottál rólunk, hogy komoly érdeklődéssed felénk fordult. Irod, hogy ide szeretnél költözni dolláraidal. — Kérlek, jöjj minél előbb! Nekem itt egyetlen dollárom sincsen. Egyébként készséggel teszek eleget kívánságodnak. Ime:

Hegy- és vízrajza.

Debrecen a Bika szálloda körül terül el. A Bika szálloda körülombos vidékek, morózus hegyvidékekkel váltakoznak. Ez átjárhatatlan hegyvidékeket „Gyalogjárdáknak“ nevezik. Az egész környéken a legmagasabb pont az a szempont, amelyből én az itteni életet vázolom. A hegyek lejtőin feltűnően sok a taliga. A völgyekben pedig a civilizáció üfött tanyát, amely tanyákban a civisek laknak. (Itt megemlítem neked, hogy ez a szó: „civilizáció“, a vivis szóból származott. A civilizáció és a kultura szót sokan összetévesztik. A kettő között az a különbség, hogy míg — mint említettem — a civilizáció itt fejlőlött, a kulturát ide Kabáról hozták be és azonnal kiadták véleményezés végett — a lakáshivatalnak.)

Folyói ugyan a városnak nincsenek, de vannak folyó ügyei. Debrecen egyetlen számottevő vize az eső-víz.

A város körül nagy erdőségek vannak. Itt lakott azelőtt a lakáshivatal, míg nem a Miklóscs utcán szereztek neki lakást.

Földművelés állattenyésztés, bányászat.

Debrecen földje általában jó és igen művelt. Termelik itt a búzát, a rozsot, a kukoricát, a melyek itt igen nagyra nőnek az árral. A halak — vizekben bővelkednek.

Az erdőkben nemes vadak is akadnak, amilyenek az Augusztaszamatorium, az orvosi fakultás, a viztorony, stb.

A hegyekben nemes ercek vannak. Főképpen fémek s legfőképpen a varrodák körül, hol écek is ragyszámban akadnak.

Néprajza.

Népei főképpen magyarok, de arabok is vannak; főképpen a rendőrségen. Vannak még zsidók is akik vallásra nézve izraeliták.

A magyarok szép szál legények. Különbösen egyik válfajuk — a gazdászok, akik igen lóra termett nép. Evégből csizmában és karikásostorral járnak a színházba, a hangversenyekre.

Egy négyzetméter területre 18 ember és 48 jogász esik. A népesség tehát sűrű.

A főbb foglalkozások: 45 százalék a földet műveli, 45 százalék jogász, 5 százalék zsidó, (a numerus clausus szerint), 4 százalék talyigás, 1 százalék lakáshivatali tisztviselő.

Király balzsam

csusz és közsvény ellen, ugyan szintén Fáyrokrem és Fáy-szappan békebeli minőségben, valamint Hajdusági bajuszpedrő fehér, barna és fekete színben kapható a készítő

GRÓSZ NAGY FERENC

„Aranyegyszarvu“
gyógyszertárában
(Színház mellett.)

Műveltség, irodalom.

Debrecen város műveltsége ősrégi. Már a XVI. században a Hortobágy a szellemi élet központja volt s minden ide érkező idegent azóat is e kulturális központba szállít a nemes város, kik az ott látottakon nem győzik szeméiket legejtetni.

Amióta azonban az „Egyetértés“ politikai napilap megindult, a szellemi élet központja az „Egyetértés“ Hírlap rovatának első bekezdése alá került.

Innen megtudhatod, Kedves barátom, a legújabb párisi divat titkait. Megtudhatod... hogy nyelte el a cápa nagyvadászi Szabó Istvánt. Mennyibe került Borneóban egy chicagói alsónadrág? Ki volt Petőfi Sándor és mennyiben gyakorolt befilyást az ujabbkori lapp költészetre? Mik a magyar nyelv sajátosságai s mennyiben hasonlít a kaméruni néger nyelvhez? Hogy tanulhatunk meg a legrovidebb idő alatt helyesen inni stb.

Szóval ezután, ha a művelődéssel lépést akarsz tartani, olvasd az „Egyetértés“-t, kedves barátom.

Egyéb mondanivalóm akadna ugyan még, de küldj egy dollárt, mivel papírom nincs.

Legközelebb megírom majd neked az esztétika és a statisztika fejlődését, tekintettel a — Csapó utca főbb görbületeire.

Egyébként maradtam még itt Debrecenben is kiváló tisztelettel, szerető barátod: — — b. b.

Ugy-e arra...

Ugy-e arra nem hull levele a fának,
Nincsen vége a virágterhes nyárnak.
Kis madár ajkáról sem halt el a dal
Ott van még az illatontó hajnal!

Mond, ugy-e, hogy arra nem hiába várnak
Nincs tele a lélek kísértő arnyak'val
Fájó, b. rongós, szívétépó vaddakkal.

Ignózius.

1921

**Babiczky Béla úrnak,
a „Nem tudom miféle” című
politikai lap szerkesztőjének
Debrecen.**

Chikagó, 1922, január 20.

Kedves Barátom!

Megkaptam mindhárom leveledet s akkorát kacagtam rajtuk — hogy a gerendák recsegni is kezdtek a fejem felett s az egész környéken óriási földrengés támadt és az ógyallai obszervatórium hivatalos jelentése szerint Chikagó városát a biztos elsüllyedéstől a háztetőkre erősített táviródrótok tudták csak megmenteni. Ne vedd rossz néven féktelen, jó kedvem megnyilvánulását, de látom leveleidből, hogy Debrecenben teljesen félreismerik családi körülményeim mibenlétét, eszméim horderejét és tetteim jelentőségét.

Ti abban a szent meggyőző-

Egyik karcolata a „Korszakalkotó irodalmi hagyaték a Nagyerdőn.

16

VIL L A M

1921

Korszakalkotó irodalmi hagyaték a Nagyerdőn.

A lírai költőket főképpen két dolog jellemzi: hosszú haj és rövid kézirat. Középeurópában, alapul véve a közép-európai zónától, 48 órán át tanulmányozván az egyes országok lyrikusainak számarányát — világosan kitűnt, hogy a lírai költők száma megdöbbentően szaporodik és hogy hazánkban is a négy elemi végzett választók 76 százaléka lírai költemények írásával foglalkozik.

Sőt a Kaukázustól nyugatra — hovatovább több analfabéta lírai költőt is találunk.

A rövid sorok és a rímek többnyire a lírai költők gondolatszegénységének függvényei. Magam is ismertem körülbelül 4000 lírai költőt, akik prózát egyáltalában nem tudtak írni — csak versben.

Ime, egy lírai vers, melyet egy költői antológiában olvastam:

Ne hagyj Uram, hogy kiszáradjanak a vizek.

Minden 6-ó Isten,
Ez oszt a lány!
Óh, bizonyára két szeme van,
Talán.

A templom falán,
Virágot rajzolt régi piktor....
Idő vasfoga kissé megtépte,
De éjjelente a templom előtt
Kopog a bakter
Lépte.

Minden 6-ó Isten!
Most nékel a bakter,
S a szégyénben lábát gyilkol,
A bakter.

A régi piktor, szívem
Morgolyog a néma lányra,
Kár az idő vasfoga rágott,
Haloványra.

Egy magyarországi mifológiában pedig a következő verset találtam:

Serfőző Nusinak a színművésznőnek ajánlom.

Jönnék a halk vonatok,
...Rohanok!

Nagy sinpárokot át,
Csattogó kerekeken acsarogva;
Szikrázva, prűszkölve, csavarogva,
Jönnék a vasparipák.

Jönnék a májusi éjék,
A mély ék.
Kérlek, jönnék a májusi
Nagy szenvedélyek.

Piros paripán,
Papiros karikán.
Lovogol lanyhán a lagymatag lány.
A dánosi gyilkosságot olvassa
Sötétben.
S szagos briliantio
Csorog le barna haján.

Jönnék a halk vonatok.

Ugyanezen könyvben az összes debreceni szerzők írtak verseket és mindössze Maizneriálda Aneszthézia, Mucsaj és Lisztius Pius, Fehérgyarmat versei maradtak ki ismeretlen okokból.

A versek közt ugyancsak „közölve lettek” az Egyetértés vezércikkei a lírai versek ciklusban, a Hajdúföld vezércikkei a népdalok közt, a Független újság vezércikkei a héber költők hátulsó részén.

Szerencsére a Vilám munkatársait kézírataival együtt idő előtt kioldták, mielőtt magát és lapját kompromittálhatta volna.

SZIREK ANDRAS
elsőrendű ur- és egyenruha szabósa
angolgyapjuszövetek iskolai és egyenruházati sapkákraktára
Szent Anna-utca 1. szám
Telefon szám 509.

„A költő születik” — mondja a latin mondás. Elfelejtette azonban hozzátenni: „garmadával” — különösen npjainkban egész légiókkal árasztják el a lelkiismeretlen költők földünket. Különösen az anyák szülnék sok költőt. Ugy, hogy már tétel gyanánt kimondhatjuk: ha az anyáknak véletlenül nem sikerül zsenit szülni... lírai költőt szülnék.

Hogyan lehetünk költővé?
A költővé levés főbb kellékei:

1. Költővé lehet minden ember, aki a négy elemi sikeresen elvégezte és ezt igazolni tudja.
2. Elég szemtelen ahhoz, hogy az embertársait gyötörje.
3. A 13. életévét sikeresen betöltötte és legalább tízenégy év óta egy helyben lakik.
4. Nőnek három élő gyermek megkívántatik.
5. Ha három gyermekük nincsen, igazolni kötelesek, hogy lehetne.

Nem lehet költő:

1. Aki büntetlen előéletű.
2. Akinak kettőnél több törvényes hitvese van.

Sajnos, hogy mai nap még nincsenek megfelelő törvényeink (melyek a lyrikusokat 5—15 évig tartó börtönnel sújtánák) s így olyanok is lehetnek költők, kik a fenti követelményeknek nem mindenben felelnek meg.

S másfelől, ha volna is megfelelő törvényünk, vajjon a rendőrség, — mely az összes büntettek körül s így a lírai versek körül is a legtöbb esetben teljes sötétségben tapogatózik, el tudná-e dönteni, ki a lírai költő, ki nem. Fel tudná-e ismerni őket rendszeren viselt álarcuk alatt? Vagy-e fogalma a rendőrségnek szokásaikról, rejtékhelyeikről, titkos-összejövételeikről stb.

Ime, mielőtt nagy elmélettel összefoglalnám a nyilvános és titkos lyrikusok különös ismertető jeleit, világítsunk rá egy kis lámpácskával, kik szoktak írni, hogyan írnak, hogyan öltöznek? 6. 6.

(Folyt. köv.)

1924-ben jelenet meg a Tiszántúli Hírlapban A szent hazugság című írása önmagáról, a költészetéről, a világról, a szerelemről könnyed filozófiával telítve. Ebből való a következő néhány szép idézet:

A szent hazugság

Irta: Baliczky Béla.

Piros és sárga virágok illatoztak a kedves kertben édes nyári estén. És köszöntöttek egymást.

Jó estét! Mondták mosolyogva, oly hízeltgoen és halkán, mint a fiú a leányoknak, ki hófehér ruhában, mint egy boldog álom jött át az aranybuzatáblán s ahogy megálut elette s pirulva bohintott vissza, olyan volt, mint egy törékeny, édes, finom édes virág. Tejfehér arcát fekete fátolba vont a csodálatos este. Mély szeme sötetén égett, mint titokzatos tüzek egy titokzatos szigeten. Bontott szöke haja úgy uszott utána, mint aransugar remeg imbolygó csillagok nyomán s ahová kedves, parányi lába lépett, úgy sirt a boldog vagy a selyemfinom fűvön, mint távoli harangszó, ha visszacseng a hajlo harangvirág harangján.

A fiú lányos arcu fiú volt. Kis poéta, kedvtelen és mindig messze néző. Kedves! A csönd szerelmese.

Ez a csönd, melyről első versét írta, melyek nevét ismertté tették...

Mint halk sóhajlás lengett a csönd a fákön... Percekig hallgattak... S csak mikor a mámoros, boldog csönd édes aranyborából ittak, kezdett beszélni halkán a fiú:

— Most száll fel a fehér Hold a kék hegyek fölé, hogy hazug-ezüst fényével, mit az arany-Naptól vett kölcsön, csábítóan kedvessé tegye estiünk árvaságát... Ez hát a nyolcadik lecke. Edes! Ma... a hazugságról fogok beszélni, aki megszépíti a Világot.

— Amit mondani fogok, nagyon bizonytalan lesz. De ez nem fontos! A bizonyosság ugyanis a legbizonytalanabb valami. „Nincs más bizonyosság, csak a halál”. És a halál? A halál éppen a legbizonytalanabb dolgok egyike. Lehet, hogy hajnal a halál s felébredünk, ha meghalunk. — Lehet márványban élünk tovább. Lehet harmatcsepben, porban vagy rózsaszirmokban. De a forma nem számottevő valami. Fő, hogy szépet álmodjunk!

A hazugság és az igazság összefolynak a végtelenség tengerén. Minden vonalban, minden forgásban és színben és hangban van egy jó adag látszat. Még a szépség is határozatlan, mint a művészet... Beteljesül, változik lehull, megújul. Mint a felhők.

Ugy látszik állnak a csillagok s hogy mozdulatlan fenn az Ég. És lásd, úgy hisszük Világok keringenek imbolygón felettünk, kiket ugyanaz a törvény kormányoz, mely mozgásukat létrehozta.

A virágok szépsége, szirmuk száz színe, mámorító illatuk, mely könnyű és nehéz, mint a szívünk és mielőtt hangulatba ringat — csak furcsa álarc és csak azért hazudnak a virágok, mert szelídülnek belőlük.

egy bizonyos pontja, amely a körülforog s e ponttól való távolság, mely különben mindenféle egyenlő, szabja meg helyzetét a körön. Egy pontból elindulnak a legkülönbözőbb dolgok, hogy egy másikban találkozzanak, egyesüljenek és ölelkezzenek. Még azok a dolgok is, melyek egy irányba futnak, elérhetik vagy elhagyhatják egymást. Egyáltalán nem lényeges tehát a térben a pont, amelyen állunk. Sem az idő, amelyben élünk. És az időben és a térben van a Minden. És a Minden épol bizonytalan, mint a végtelen.

Minden latoszőg, melyből nézzük a dolgokat, miriád változatot dob fel színre. Egyetlen színes üveg szemünk előtt átforgatja, pirosra vagy kéknyílára festi sötétzöld erdeink csodáit. S hangtalanul, örökké színes üvegeket forgat szédülő szemünk előtt.

...nyugodni Kedves a megváltoztatlan bizonytalan...

Nem jó tudni, hogy hord a Hold.

Jó hinni, hogy sugara ezüstjét, mely finom gitárhúr, láthatatlan kedvesünk karesu ujjá simogatja, hogy remegjen és zengjen és halk és tiszta hangokkal adja tudtunkra, hogy szeret.

Az egész Világ hát a hazugság dicsérete. A hazugságé, mely megszépít és felemel. Amelyben élünk, álmodunk.

A hazugság az Egy, reális szépség, émulhatatlan és igaz. Megszépítője mindennek ami van és ami nincs. Látódító utra indulhat el, mint a jószág, fény, fantázia, áhitat vagy szerelem. Benne büszkeség, gőg, alázatosság, vezeklés, szegénység, diadal, dicséret, hit ölelkezhetnek össze, mint a folyondár magasratörő almai kis kerti ház falán. Élet, önmagunké és másoké. Önkéntelen és céltudatlan. Hízeltkedés és csók. De tengelye sorsunknak és belőle él, az igazság.

Egyetlen egy abszolút, reális és igaz dolog tehát mégis csak van a világon, vigasztaló és felemelő: a költészet. A szent hazugság. Mert bármint változzon is a változó arcú szépség: a csönd, a szépség és az álom benne ölelkeznek s mivel sohasem is akart az igazság oszlopára állni, megtámadhatatlan és megdönthetetlen. És örök...

Egy pillanatra elhallgatott.

És míg aranycsönd hullt a lebennő levelekre, hosszan megcsókolta a leány fehér kezét, mely reszketett, mint a boldogság.

Aztán gyöngéden folytatta: Jöjj édesem! Nézzük most már a kék hegyek felett a sárga napraforgót.

S holnap?... Holnap a szerelemtől fogok beszélni, melynek színes csillagfényén a szerelemmel...

Az ördög és a gimnazista című írását is a Tiszántúli Hírlap közölte 1925. április 19.-én. Alcíme: Színes riport két részben, de tulajdonképpen ez egy rövid színdarab, mely négy jelenetből áll. Eljátszani nem igazán lehet, mert a szerző gondolatai, a környezet leírása éppen olyan fontosak, mint a párbeszéddek. Kedvesség, humor és a valóság hatja át. Szereplők: a gimnazista, egy üveg bor, egy kék meg egy sárga virág, Calypso istenasszony és végül maga az ördög, aki lány (kék virág) és a gimnazista között szövődő szerelmet, az első csókot a bor segítségével megakadályozza. „Mert a lány bátoratlan, a gimnazista gyáva és mert az ördög örökké nyújtogatja olcsó kesztyűs kezét.”

Utószó

Dr Babiczky Béla orvos, költő hagyatékából még sok-sok vers, prózai mű került elő teljes vagy töredékes formában, rendszerint dátum nélkül. Sokszor a költő szalvétákra, receptlapokra írta gondolatait, verseit. Műgonddal dolgozott, sok az áthúzás, javítás, újra fogalmazás, mire a mű végleges formát kapott. Történetei, meséi változatosak, szórakoztatóak, sokszor humorosak illetve meghatóak voltak. „A szent hazugságban élte hétköznapijait családja körében. És nagyon jó orvos volt. Betegeitől kapott hálás levelek tanúsítják ezt. Az esztergomi belvárosi temetőben nyugszik, a s dombról néz le a városra, mint egykor Babits Mihály az Előhegyről.

/Az összeállítást Babiczky Vera a költő, orvos lánya készítette a hagyaték alapján 2016 tavaszán./

Versválogatás az életműből

